

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060208

DOM
2015-02-05
Stockholm

Mål nr
M 7812-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2014-08-08 i mål M 1348-14, se bilaga A

KLAGANDE

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

MOTPART

RS

Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen: Jur. kand. MA

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Med ändring av mark- och miljödomstolens dom förpliktar Mark- och miljööverdomstolen RS att till staten betala det förelagda vitet om 100 000 kr.
2. MAs ersättning enligt rättshjälpslagen (1996:1619) fastställs till 12 682 kr, varav 7 656 kr avser arbete, 2 340 kr tidspillan, 150 kr utlägg och 2 536 kr mervärdesskatt.

Dok.Id 1181658

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se				

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska döma ut det förelagda vitet.

RS har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden

Utsläpp från RSs fastighet har fortfarande inte upphört. Miljöenheten kunde vid besök på fastigheten den 12 augusti 2014 konstatera att RS fortfarande bor på fastigheten och liksom tidigare har vatten indraget i huset. Vid besöket uppgav RS att han bara har kallvatten samt visade han på en egen borrhål brunn i slänten alldeles i närheten av en sluten tank. Enligt RS tömdes tanken på olagligt sätt för ett år sedan.

Aktuell avloppslösning saknar tillstånd. Det finns ett beslut från Hälsovårdsnämnden från år 1964 om att det får finnas en enskild avloppsanläggning på rubricerad fastighet men beslutet stadgar också att tillståndet omedelbart dras in så snart kommunens avloppsledningar framdragits och fastighetens avlopp kan anslutas till densamma.

En sluten tank kan enligt Naturvårdsverkets handbok vara en lösning under vissa omständigheter, exempelvis när en gemensam avloppslösning saknas. Några sådana omständigheter föreligger inte i det aktuella ärendet då det sedan flera år tillbaka finns en gemensam avloppslösning i form av kommunens VA-nät. Dessutom innebär en sluten tank att det behövs transporter för slamtömning, vilket innebär extra föroreningsbelastning jämfört med en kommunal VA-lösning.

Möjligheten till anslutning till det kommunala avloppsnätet är inte en förutsättning för att RS ska upphöra med att släppa ut avloppsvatten.

RS

RS har inte släppt ut avloppsvatten vare sig när förbudet trädde i kraft eller efter detta. Därtill kommer att Nacka kommun inte har dragit fram någon VA-anslutning till tomtgränsen till RS fastighet. Han kan därför inte ansluta till det kommunala VA-nätet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har hållit sammanträde i målet. Vittnesförhör har på nämndens begäran hållits med miljöinspektören EM. Nämnden har därutöver åberopat skriftlig bevisning i form av tre fotografier angående förhållandena på den aktuella fastigheten, tillgången till vatten och hur avloppet hanteras.

RS har delgetts det aktuella förläggandet och det har vunnit laga kraft. Domstolen har då att pröva om föreläggandet är lagligen grundat och om det har överträtts så att vitet ska dömas ut.

Av utredningen i målet framgår att det finns en egen vattenbrunn på fastigheten och att vatten är indraget i bostadshuset. Genom vittnesförhöret med EM, foton och utredningen i övrigt får det anses klarlagt att det på fastigheten genereras avloppsvatten från bad, disk och tvätt (BDT-vatten) samt från WC. Det är ostridigt att fastighetens avlopp inte är anslutet till det kommunala avloppsnätet och att avloppsvatten från WC leds till en slutna tank på fastigheten. Det är oklart om den slutna tanken är avloppslösning för både WC och BDT. Det är också oklart hur tanken töms. Den slutna tanken är dessutom av okänd ålder och saknar tillstånd.

En anslutning till det kommunala avloppsnätet utgör som regel den miljömässigt mest lämpliga lösningen för att komma till rätta med olägenheter från utsläpp av avloppsvatten (se MÖD 2005:20). RS fastighet ligger inom verksamhetsområde för den kommunala va-anläggningen och nämnden har klarlagt att det finns en förbindelsepunkt upprättad för fastigheten. Anslutning till kommunens avloppsnät är därmed en lämpligare avloppsanordning för RS fastighet

än den avloppslösning som han har på sin fastighet (se MÖD 2004:46). Det har inte framkommit någon omständighet som tyder på att ett krav på att ansluta fastigheten till det kommunala avloppsnätet skulle vara förenat med orimliga kostnader för RS. Nämnden har således haft lagligt stöd att förelägga RS att upphöra att släppa ut avloppsvatten såvida inte fastighetens är anslutet till kommunens avloppsnät.

Av utredningen i ärendet framgår att RS fortfarande bor på fastigheten, att avloppsvatten släpps ut i tanken, och att, som konstaterats ovan, någon anslutning till det kommunala avloppsnätet inte har skett. Det får därmed anses klarlagt att RS överträtt föreläggandet. Därmed kvarstår ändamålet med vitet och förutsättningarna för att döma ut vite är uppfyllda.

Vitesbeloppets storlek får anses skäligt och det har inte framkommit några särskilda skäl som kan motivera en jämkning av beloppet. Vitet ska därför dömas ut i enlighet med kommunens yrkande.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2015-02-26

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Eywor Helmenius, tekniska rådet Yvonne Eklund samt tf. hovrättsassessorn Agneta Staff, referent.

Föredraganden har varit Hanna Hallonsten.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2014-08-08
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 1348-14

SÖKANDE

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
Nacka kommun
131 81 Nacka

MOTPART

RS

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen lämnar ansökningen utan bifall.

Dok.Id 372532

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00 E-post: mmd.nacka@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:30-16:00 -

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 13 februari 2013 att förbjuda RS att släppa ut avloppsvatten (WC- och BDT-vatten) såvida inte avloppet på hans fastighet X är anslutet till kommunens avloppsnät. Förbudet förenades med ett vite om 100 000 kr och trädde i kraft den 1 januari 2014. Beslutet har vunnit laga kraft.

YRKANDE M.M.

Nämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen ska döma ut det förelagda vitet om 100 000 kr. Till stöd för sin talan har nämnden anfört i huvudsak följande. Vid kontakt med det kommunala va-nätets huvudman den 17 februari 2014 framkom att RS inte kopplat på fastighetens enskilda avlopp till kommunens avloppsnät. Inte heller har nämnden tagit emot någon uppgift från RS om att han på annat sätt har upphört att släppa ut avloppsvatten på/från fastigheten.

RS har förelagts att yttra sig över nämndens ansökan men har inte hörts av.

DOMSKÄL

Nämndens förbud innehåller två moment. Det första är att RS ska upphöra med utsläpp av avloppsvatten. Det andra är att han ska ansluta avloppet till kommunens avloppsnät. Först därefter kan han släppa ut avloppsvatten utan att bryta mot förbudet. Mark- och miljödomstolen tar först ställning till om det är visat att RS brutit mot förbudet såvitt avser det första momentet.

Det är nämnden som ska bevisa att utsläpp av avloppsvatten inte har upphört. Mark- och miljödomstolen kan konstatera att nämnden felaktigt har lagt över denna bevisbörda på RS eftersom nämnden har åberopat att RS inte har inkommit med någon uppgift om att han på annat sätt än att ansluta avloppet till det kommunala va-nätet har upphört att släppa ut avloppsvatten.

Utredningen i målet visar inte att RS inte hade upphört att släppa ut avloppsvatten den dag då förbudet trädde i kraft. Utredningen visar inte heller att han efter den tidpunkten har släppt ut avloppsvatten i strid med förbudet. Av det nyss ovan angivna följer att bristerna i bevisningen ska falla tillbaka på nämnden. Det saknas därmed förutsättningar att bifalla nämndens ansökan om utdömande av vite. Ansökningen ska därför avslås.

Vid sådant förhållande saknas det anledning att pröva det lagliga i att anvisa till endast anslutning till kommunens va-nät för att få släppa ut avloppsvatten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 426)

Överklagande senast den 29 augusti 2014.

Denny Heinefors

I domstolens avgörande har rådmannen Denny Heinefors deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Åsa Ågren.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - AVGÖRANDE I MÅL OM VITEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens avgörande ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till domstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från avgörandets datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i beslutet.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. det avgörande som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för avgörandet samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens avgörande som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av avgörandet.